

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/23/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120442401
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6120442401.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Wüstenrot poisťovňa, a.s. so sídlom Karadžičova 17, Bratislava, IČO: 31 383 408 zastúpený: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o. so sídlom Štefánikova 8, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 36 853 186 proti žalovanému: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX B., zastúpeného JUDr. Martinou Čelkovou, advokátom so sídlom Štefánikova 22, 066 03 Humenné, o zaplatenie 9.279,63 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k.11Csp/38/2021-119 zo dňa 18.10.2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne cit:.

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 9.279,63 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania od 12.11.2018 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom uznesení, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním v konaní mal preukázané, že žalovaný je vlastníkom motorového vozidla zn. C. D. ev. č. E. a na toto motorové vozidlo bolo uzavreté povinné zmluvné poistenie u žalobcu poisťka č. 610/123770-0. Bolo preukázané, že dňa 22.10.2014 došlo k nehode v ČR na ulici Rudna v Ostrave tohto vozidla s vozidlom zn. F. G. H. ev. č. XXXXXXXX. Držiteľom a poisťníkom vozidla, ktorým bola spôsobená nehoda bol žalovaný. Pri strete došlo ku škode na vozidle F. G. H. ev. č. XXXXXXXX. Zavinenie nehody je na strane vodiča motorového vozidla, ktorého vlastníkom je žalovaného. Na základe šetrenia bolo po skončení vyšetrovania dopravnej nehody poisťovňou poukázané plnenie v sume 15.245,12 eura, čo vyplýva z oznámenia z 02.08.2015 o z výpisu z účtu. Konštatoval, že žalobca si dňa 08.08.2018 uplatnil voči žalovanému postih za vyplatené poistné plnenie v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. V konaní listinnými dôkazmi a samotnou výpoveďou žalovaného, (ktorý potvrdil, že bol v omeškaní a s úhradou poistného, ktoré zaplatil deň po poistnej udalosti) mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný bol v čase dopravnej nehody v omeškaní s úhradou poistného a preto v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z.z. žalobcovi vznikol nárok voči žalovanému na náhradu poistného plnenia, ktoré za neho vyplatila z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla ak v čase, keď nastala poistná udalosť bol v omeškaní splatením poistného, ktorú časť si v tomto konaní voči žalovanému uplatnil. Konštatoval, že v konaní bola preukázaná výplata poistného plnenia a nebola

ani spochybnená, preto na žalobcu ako poistníka prešlo postihové právo voči žalovanému. Žalovaným vznesenú námietku premlčania súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú. Právo poisťovateľa voči poistenému má charakter osobitného, originálneho nároku, ktorý sa premlčuje podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, a nie podľa ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka, ktoré sa vzťahuje na nároky poškodeného na náhradu škody proti tomu, kto za škodu zodpovedá. V danom prípade bolo plnenie vyplatené dňa 02.08.2018, žaloba bola podaná dňa 01.12.2020 na Okresnom súde Banská Bystrica, teda v rámci trojročnej lehoty.

3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal plne úspešnému žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 % voči žalovanému.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Nesúhlasil s právnym posúdením a to s poukazom na už opakované posúdenie otázky omeškania s platením poistného v prípade, ak ide o plnenie v splátkach súdmi SR, kedy súdy opakovane judikovali, že za moment splatnosti ročného poistného obdobia plneného v splátkach, je potrebné považovať dátum poslednej splátky ročného poistného obdobia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 48/2009 z 13. mája 2010 a Okresného súdu Žilina sp. zn. 14C/120/2010. Žalovaný má za to, že v čase poistnej udalosti nebol v omeškaní s platením poistného, pretože sa tým mieni platenie ročného poistného, a teda porušenie tejto povinnosti zo strany poistníka by nastalo až momentom nezaplatenia poslednej dohodnutej splátky ročného poistného obdobia, a to v tejto právnej veci k dátumu 25.04.2015. Poukázal na skutočnosť, že ani z obsahu samotnej poistnej zmluvy, ale ani zo zákonnej úpravy nevyplýva skutočnosť, aby za nezaplatenie ročného poistného bolo možné považovať omeškanie s ktoroukoľvek splátkou dohodnutého ročného poistného obdobia okrem splátky poslednej. Pokiaľ teda k poistnej udalosti došlo dňa 22.10.2014 a dátum poslednej splátky ročného poistného obdobia bol stanovený na 25.04.2015, nemožno uzavrieť, aby ku dňu poistnej udalosti bol žalovaný v omeškaní s platením ročného poistného.

Žalovaný ďalej namietal, že žalobca ako poisťovateľ napriek jeho urgenciám mu neposkytol okrem iného – aj Všeobecné poistné podmienky pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla za rok 2014, čím bolo znemožnené preskúmať otázku, či práve tieto neupravovali otázku omeškania s platením poistného inak, ako je už opakovane judikovaná súdmi SR a na ktorú žalovaný poukazuje vo vyššie uvedených bodoch.

Súd prvej inštancie nijakým spôsobom nepreskúmal a nevyhodnotil námietku žalovaného, že žalobca neumožnil poisťencovi – žalovanému, nahliadnuť do dokumentácie predmetnej poistnej udalosti, v dôsledku čoho si žalovaný nemohol podľa ustanovenia § 153 ods. 1 CSP včas uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany a teda, svojím procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jeho patriace a procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Neobstojí totiž tvrdenie žalobcu, že listinné dôkazy o šetrení poistnej neposkytol žalovanému z dôvodu interného charakteru informácií. Žalovanému bolo týmto postupom napr. znemožnené zistiť, kedy si poškodená náhradu škody uplatnila voči poisťovni. Vzhľadom na skutočnosť, že poškodená si uplatnila škodu ako plnenie z faktúry splatnej 05.12.2014 a k plneniu poistného plnenia poisťovne došlo až 02.08.2018, má žalovaný odôvodnené pochybnosti o tom, či zo strany poisťovne nedošlo k plneniu premlčaného nároku na náhradu škody. V takom prípade by však došlo k plneniu, ktoré by bolo možné považovať za plnenie z dôvodu, ktorý odpadol, t.j. k bezdôvodnému obohateniu.

Žalovaný namieta aj to, že súd prvej inštancie nijakým spôsobom nezohľadnil už opakovane judikovaný názor súdov, opierajúce sa o názor Ústavného súdu vyjadrený v náleze Ústavného súdu SR z 31. januára 2019, sp. zn. IV. ÚS 377/2018, podľa ktorého regresná náhrada má plniť výchovný a nie likvidačný účel, a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody. Primeranosť náhrady možno ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatené z titulu poistenia (pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať), zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla, a tiež skúmaním osobných, zárobkových a majetkových pomerov toho, kto škodu spôsobil. Až posúdením týchto troch komponentov možno dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je primeraná. Súd prvej inštancie v predmetnom konaní nijakým spôsobom nevyhodnotil, že škoda nebola spôsobená priamo žalovaným, ani to, že aj samotná omeškaná splátka ročného poistného plnenia bola žalovaným bezodkladne doplatená, a predovšetkým nijako neskúmal a nevyhodnotil, majetkové pomery žalovaného, a to napriek tomu, že mal vedomosť, že sa jedná osobu v materiálnej núdzi, keďže jej bol priznaný nárok na právnú

pomoc cestou CPP, kde potvrdenie materiálnej núdze bolo v rozhodnutí priamo uvedené, a to pri prihladnutí aj na príjem ďalších spolubývajúcich osôb.

Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne alternatívne aby zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. K odvolaniu podal vyjadrenie žalobca. Považoval za irelevantné, či má poisťník v poisťnej zmluve dojednané splácanie poisťného za poisťné obdobie v splátkach alebo v celku, pretože rozhodujúce je, aby v čase poisťnej udalosti bolo poisťné poisťníkom uhradené a aby poisťovňa poskytovala poisťné krytie za adekvátnu protihodnotu. Platenie poisťného bolo jasne a zrozumiteľne zmluvne dohodnuté vo forme štvrtročných splátok s dohodnutými termínmi splatnosti jednotlivých splátok. Plnenie dlhu v splátkach je v podstate plnením po častiach s tým rozdielom, že výška a splatnosť jednotlivých splátok je vopred určená. Pri plnení. Ak poisťník nezaplatil splátky poisťného v dohodnutých lehotách, dostal sa v zmysle § 517 ods. 1 OZ do omeškania, a to s tou ktorou splatnou splátkou poisťného. Tým, že poisťník porušil zmluvne dohodnuté podmienky platobnej disciplíny, poisťovňa poskytovala poisťné krytie bez náležitej peňažnej protihodnoty z jeho strany. Poisťovňa má preto právo uplatniť si voči žalovanému nárok na náhradu vyplateného poisťného plnenia v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2020 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podotkol, že § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2020 Z. z. nepoužíva termín omeškanie so zaplatením poisťného za celé poisťné obdobie, ale výlučne termín omeškanie s platením poisťného, čím sa myslí aj priebežné porušovanie dohodnutej platobnej (splátkovej) disciplíny. Zo znenia predmetného ustanovenia zákona nemožno nijako vyvodíť, že v prípade dohody o splátkach poisťného sa poisťník dostane do omeškania až nezaplacením poslednej splátky (PETRULÁK, M. – ŠULÍKOVÁ, M. Poisťné zmluvy. Praha, C.H.Beck, 2012, s. 341). Žalovaný porušil svoju zmluvnú povinnosť platiť poisťné vo forme splátok a v deň vzniku poisťnej udalosti bol v omeškani s platením poisťného plateného v splátkach. Uvedenú skutočnosť žalovaný vôbec nerozporuje. Žalobca žalovanému poskytol poisťné krytie bez náležitej protihodnoty a má za to, že mu patrí nárok na náhradu poisťného plnenia už v prípade omeškania so zaplatením jednej splátky.

Ďalej uviedol, že reagoval na list žalovaného zo dňa 27.08.2018 (s požiadavkou o zaslanie dokumentov súvisiacich s poisťnou udalosťou) stanoviskom, v ktorom uviedol, že dokumenty, ktoré žalovaný žiada poslať sú interného charakteru a môžu mu zasláť iba tie dokumenty, ktoré sám predložil. Žalobca napriek uvedenému chcel vyjsť žalovanému v ústrety a ponúkol mu možnosť osobného nahliadnutia do spisového materiálu predmetnej poisťnej udalosti. Avšak žalovaný žalobcu nekontaktoval za účelom dohodnutia si osobného stretnutia. Navyše, žalovaný v konaní nenavrhol ako dôkazný prostriedok, či už predloženie likvidačného spisu alebo dokumentov, preukazujúcich uplatnenie náhrady škody poškodenou, za účelom zistenia, či nedošlo zo strany poisťovne k plneniu premlčaného nároku (čo zásadne popiera).

Podotkol, že žalobca si voči žalovanému v konaní uplatňuje postihové právo poisťiteľa (nárok na náhradu poisťného plnenia) podľa § 12 zákona č. 381/2020 Z.z. Ide o nárok, ktorý žalobcovi vyplýva priamo zo zákona a nemá povahu nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Nejde o spor s ochranou slabšej strany, a preto súd vykonáva iba tie dôkazné prostriedky, ktoré navrhne niektorá zo sporových strán.

Je toho názoru, že súd nie je oprávnený v konaní podľa § 12 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2020 Z.z. znížiť výšku požadovanej náhrady poisťného plnenia alebo jeho časti, aplikujúc zásadu primeranosti alebo iné kritériá. Zo žiadneho právneho predpisu takéto sudcovské právo nevyplýva. Je výlučne vecou poisťovateľa, či sa rozhodne uplatniť náhradu všetkých vyplatených súm poisťného plnenia alebo iba ich časti. Na rozdiel od inštitútu náhrady škody (§ 450 OZ), regresu v poistení majetku (§ 813 OZ) alebo zmluvnej pokuty (§ 544 a nasl. OZ), v rámci ktorých môže súd aplikovať moderačné oprávnenie, úprava inštitútu postihu podľa § 12 ods. 1 zákona č. 381/2020 Z.z. neumožňuje súdu znížiť uplatnenú výšku náhrady poisťného plnenia. V tejto súvislosti poukázal na Judikát R 64/2020 a uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.06.2019, sp. zn. 1Cdo180/2017, v zmysle ktorých je jediným oprávneným subjektom, ktorý môže určiť a prípadne znížiť výšku uplatňovaného nároku v zmysle ustanovenia § 12 citovaného zákona a pod hornú hranicu takto uplatňovaného nároku, ktorou je úhrn poisťných plnení, poisťovateľ. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa preto žalobca domáha, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. V replike k vyjadreniu žalobcu žalovaný znova poukázal na to, že v zmluve bol uvedený iba spôsob platenia ročne, s jeho možnosťou platiť toto ročné poisťné v splátkach. Žalobcovi nič nebránilo v zmluve uviesť a dať jednoznačnú možnosť plniť štvrtročne nie ročne v splátkach. Poukázal na to, že zmluva

je predpripravená na štandardizovanom tlačive, pripravenom žalobcom. Ani zo zákona ani zo zmluvy nevyplýva pre žalovaného skutočnosť, že ročné poistné je nezaplatené riadnym nezaplatením niektorej splátky. V prípade prevzatia názoru žalobcu by tak mohlo k situácii, kedy by pre nezaplatenie jednej splátky ročného poistného, mohlo dôjsť k zániku poistenia, prípadne k právu od zmluvy odstúpiť, a to iba pre nezaplatenie niektorej splátky ročného poistného. Zo znenia zákona nevyplýva to, že v prípade dohody o splátkach ročného poistenia, sa dlžník dostane do omeškania už s nezaplatením niektorej čiastkovej úhrady ročného poistného. Podotkol, že § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2020 Z.z. nepoužíva termín omeškanie so zaplatením poistného za celé poistné obdobie, ale výlučne termín omeškanie s platením poistného, čím sa podľa neho myslí aj priebežné porušovanie dohodnutej platobnej (splátkovej) disciplíny.

Vo vzťahu k otázke nahliadnutia do likvidačného spisu sa žalovaný vyjadril aj na pojednávaní a zotrváva na tom, že žalobcu kontaktoval, avšak tento mu spis nepredložil a neoboznámil ho s ním. Aj samotná skutočnosť, že žalovaný je z Hlinného, okr. Vranov, a mal možnosť nahliadnuť do spisu iba v Bratislave, je skutočnosťou, ktorá nasvedčuje nie rovnosti strán zo zmluvy. Okrem toho však žalovaný zotrváva na tom že žalobca ani následne neumožnil žalovanému sa s potrebnými listinami oboznámiť. Pokiaľ žalobca mal skutočne záujem umožniť nahliadnuť žalovanému do spisu, nie je zrejmé, prečo žalovanému nebol ochotný na jeho náklady poskytnúť kópie spisu.

Má za to, že je nesporné, že žalobca konal pri výkone svojej podnikateľskej činnosti, kým žalovaný nie. Poprel žalobcom vpísaný údaj o jeho rodnom čísle do kolónky pre podnikateľa. Žalovaný poistil motorové vozidlo pre prepravu rodinných príslušníkov – 5 miestne, a nebolo určené na žiadny výkon podnikateľskej činnosti. Žalovaný poukazuje na to, že predpripravenú zmluvu vypísal žalobca, tento tam uviedol iba rodné číslo žalovaného, a napriek tomu že to uviedol v časti určenej pre podnikateľa, IČO už neuviedol. V tomto zmysle toho bol žalovaný postupom žalobcu zavedený a zmluvu riadne a určite ako podnikateľ nepodpísal, a táto mu nebola ani zrozumiteľná, a ako taká je podľa žalovaného neplatná.

K právnomu názoru žalobcu o nemožnosti súdu znížiť uplatnenú výšku náhrady poistného plnenia žalovaný dodal, že skutočne vývoj judikatúry súdov smeruje k zohľadňovaniu kritériá zadaných rozhodnutím Ústavného súdu SR IV. ÚS 377/2018. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/73/2021 z 28.10.2021.

7. V duplike žalobca poukázal na to, že žalovaný až v podanom odvolaní ako aj vo svojom vyjadrení zo dňa 17.02.2022 namieta nárok žalobcu z dôvodu nemožnosti aplikácie § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z. z. na daný prípad. Už v návrhu na vydanie platobného rozkazu sa žalovaný oboznámil s výškou uplatneného nároku, ako aj s dôvodom jeho uplatnenia (§ 12 ods. 1 písm. f) zákon o PZP). Žalovaný už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie mohol namietať skutočnosti, ktoré uvádza v odvolacom konaní. A napriek tomu, že mu v tom nebránila žiadna skutočnosť, tak neurobil. Skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Prvoinštančný súd tak nebol povinný vykonávať dokazovanie ohľadom výšky uplatneného nároku resp. dôvodu jeho uplatnenia, keď tieto neboli zo strany žalovaného spochybnené. Má za to, že v danom prípade nie je naplnený ani jeden z dôvodov, na základe ktorého by žalovaný mohol uplatniť v odvolacom konaní nové prostriedky procesnej obrany.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05)

10. Odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale

interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn.7 Cdo 7/2010).

11. Súdne rozhodnutie trpí skutkovými vadami, ak bol nesprávne vytvorený jeho skutkový základ. Táto nesprávnosť môže byť spôsobená tromi príčinami, ktorými sú chybné vyhodnotenie návrhov na vykonanie dôkazov, nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov alebo predpoklad „dotvorenia“ skutkového stavu ďalšími prípustnými prostriedkami procesnej obrany či prostriedkami procesného útoku.

12. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185-§ 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a p. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvođeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

13. Podľa ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2020 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“) poisťovateľ má proti poisťníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak v čase, keď nastala poistná udalosť, bol v omeškaní s platením poistného.

14. Podľa § 8 ods. 2 zákona o PZP, poistným obdobím je spravidla jeden kalendárny rok, prípadne kratšie obdobie. Spôsob platenia poistného, dĺžka poistného obdobia a splatnosť poistného určujú všeobecné poistné podmienky.

15. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom k 25.04.2014, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyhovel žalobe o zaplatenie sumy 9.279,63 eura s príslušenstvom uplatnenej titulom nároku na úhradu poistného plnenia voči žalovanému ako poisťníkovi, keď mal v konaní preukázané naplnenie zákonných podmienok podľa § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP, a to že žalobca uhradil poškodenú náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla za žalovaného a v čase, keď nastala poistná udalosť, bol žalovaný v omeškaní s splatením poistného.

17. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že dňa 25.04.2014 uzatvoril žalobca, ako poisťovateľ, so žalovaným, ako poisťníkom, poistnú zmluvu č. 610/123770 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. C. D. ev. č. E. (ďalej len „poistná zmluva“). V zmluve je uvedený žalovaný ako držiteľ motorového vozidla. V poistnej zmluve

si zmluvné strany dohodli spôsob platenia: ročne so štvrtročnými splátkami, štvrtročnú splátku poistenia vo výške 27,25 eura a výsledne ročné poistenie vo výške 109 eur. Začiatok poistenia bol dohodnutý na deň 25.04.2014. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú.

18. Z vykonaného dokazovania zároveň vyplýva, že žalovaný bol v čase dopravnej nehody vlastníkom motorového vozidla zn. C. D. ev. č. E. a na uvedené motorové vozidlo bolo uzavreté predmetné povinné zmluvné poistenie u žalobcu č. 610/123770-0 so začiatkom doby poistenia 25.04.2014. Bolo preukázané, že dňa 22.10.2014 došlo k nehode v ČR na ulici Rudna v Ostrave tohto motorového vozidla s vozidlom zn. F. H. I. č. XXXXXXXX, pričom na uvedenom vozidle vznikla škoda. Zavinenie nehody bolo pripísané vodičovi motorového vozidla, ktorého vlastníkom je žalovaný. Po skončení vyšetrovania dopravnej nehody žalobca dňa 02.08.2018 poukázal poistné plnenie v sume 15.245,12 eura v prospech poškodenej z dopravnej nehody. Následne si žalobca listom zo dňa 08.08.2018 uplatnil voči žalovanému postih za vyplatené poistné plnenie v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP vo výške 9.279,63 eura.

19. V prejednávanej veci bolo poistné plnenie poskytnuté na základe zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným. Súd prvej inštancie sa doteraz spotrebiteľským charakterom tejto zmluvy nezaoberal. Odvolaciemu súdu sa javí, že žalobca v tomto zmluvnom vzťahu vystupuje ako dodávateľ poistnej služby, ktorý pri uzavieraní poistnej zmluvy konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný ako fyzická osoba ako prijímateľ tejto služby – spotrebiteľ, ktorý nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalovaný je označený v poistnej zmluve menom, priezviskom, miestom trvalého pobytu a rodným číslom. V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len uvedenie rodného čísla žalovaného v kolónke pre údaje o podnikateľovi, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s (údajnou) podnikateľskou činnosťou žalovaného vôbec uzavretie poistnej zmluvy má. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na žalobcovi.

20. Charakter spotrebiteľskej zmluvy môže mať zmluva o úvere, kúpna zmluva, zmluva o dielo, zmluva o pripojení, zmluva o dodávke plynu/elektriny, ako aj poistná zmluva. V predmetnom prípade bola poistná zmluva uzatvorená podľa zákona o PZP, ktorý vo vzťahu k Občianskemu zákonníku má postavenie lex specialis. Odvolací konštatuje, že nič nemení na situácii ak táto zmluva bola uzavretá z dôvodu, že prevádzkovateľovi motorového vozidla vyplýva zákonná povinnosť uzatvoriť takúto zmluvu.

21. Ochrana spotrebiteľa ako slabšej strany sporu je v civilnom sporom konaní zabezpečená ust. § 290 a nasl. CSP, a to pokiaľ ide o dokazovanie tým, že skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení môže predložiť alebo označiť spotrebiteľ najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej a na konanie o spotrebiteľských sporoch sa nepoužijú ustanovenia o sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania (§ 296 CSP) a tiež zaobstarávaním a vykonávaním dôkazov v prospech spotrebiteľa súdom z úradnej povinnosti v prípade, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP), pričom má ísť najmä o dôkazy, vykonanie ktorých umožní súdu posúdiť nekalú povahu ustanovení spotrebiteľskej zmluvy, ale aj všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy.

22. Žalovaný v podanom odvolaní nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že v dôsledku omeškania s úhradou poistenia, ktoré žalovaný zaplatil deň po poistnej udalosti, bolo preukázané, že žalovaný bol v čase dopravnej nehody v omeškaní s úhradou poistenia podľa § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP. Argumentoval tým, že za moment splatnosti ročného poistného obdobia plneného v splátkach, je potrebné považovať až dátum poslednej splátky ročného poistného obdobia, a nie len jednotlivej štvrtročnej splátky. Z uvedeného dôvodu tak nebola v čase, keď nastala poistná udalosť, splnená zákonná podmienka, že žalovaný bol v omeškaní s splatením poistného podľa § 12 ods. písm. f) zákona o PZP.

23. Odvolací súd uvádza, že ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP upravuje tzv. postihové právo poisťovateľa voči poisťníkovi, teda upravuje jeho nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za poisťníka zaplatil v dôsledku škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak v čase

poistnej udalosti bol v omeškaní s platením poistného. Predpokladom aplikácie uvedeného ustanovenia je teda kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to: (i) vyplatenie poistného plnenia poisťovateľom z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a (ii) poisťník bol v čase poistnej udalosti v omeškaní s platením poistného. V predmetnom prípade je teda sporné, či z uvedených podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne, bola naplnená (ii) podmienka.

24. „Úprava splatnosti bežného i jednorázového pojištění obsažená v citovaném ustanovení § 796 odst. 2 OZ má dispozitivní charakter. Proto i když zákon stanoví, že jednorázové pojistné se platí najednou za celou dobu, na kterou je sjednáno, neznamená to, že se pojistitel a pojistník nemohou dohodnout na úhradě tohoto pojistného ve splátkách, které pak nelze zaměňovat s běžným pojistným. Podstatné je, že částka takto dojednaného (jednorázového) pojistného byla vypočtena na celou dobu pojištění“ (Najvyšší súd ČR, sp. zn. 30Cdo 391/2006)

25. V zmysle znenia § 796 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak nebolo dohodnuté inak, je bežné poistné splatné prvého dňa poistného obdobia a jednorazové poistné dňom začiatku poistenia. Poistným obdobím je časový úsek poistnej doby dohodnutý v poistnej zmluve vymedzujúci obdobie, na ktoré je povinný poisťník platiť poistné. V prípade pokiaľ poisťovatelia umožňujú poisteným platiť poistné v pravidelných splátkach, súdna prax aj právna teória (komentár k ust. § 801 Občianskeho zákonníka - Občiansky zákonník Komentár a súvisiace predpisy 5. vydanie JUDr. P. Q. a kolektív), zastáva názor že rozložením poistného na splátky nedochádza k zmene poistného obdobia, ktorým naďalej zostáva ročné obdobie.

26. V prípade otázky poistného plnenia zákon o PZP v ust. § 8 ods. 2 ustanovuje, že poistným obdobím je spravidla jeden kalendárny rok, prípadne kratšie obdobie, avšak zároveň poukazuje na to, že dĺžku poistného obdobia určujú všeobecné poistné podmienky. V konaní zatiaľ nebol vykonaný dôkaz v podobe Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú v zmysle Záverečných ustanovení poistnej zmluvy jej neoddeliteľnou súčasťou, a ktoré môžu upravovať dĺžku poistného obdobia. Z obsahu uzatvorenej poistnej zmluvy však vyplýva, že, strany sporu sa dohodli so spôsobom platenia ročne so štvrtročnými splátkami, so začiatkom poistenia 25.04.2014, tzn., že žalovaný mal zaplatiť ročné poistné vo výške 109 eur v štyroch ročných splátkach (každá vo výške 27,25 eura). Odvolací súd poukazuje na to, že zákon o PZP neustanovuje, že nezaplatenie splátky poistného má za následok omeškanie s platením poistného. Zatiaľ sa preto javí, že žalovaný by sa do omeškania s poistným dostal v prípade jeho neuhradenia, tzn. neuhradením poistného ako celku, včasným neuhradením poslednej splátky poistného, a nie jeho časti (splátky).

27. Súd prvej inštancie sa v doterajšom konaní uvedenou skutočnosťou nezaoberal, hoci vzhľadom na ex offo charakter tohto spotrebiteľského sporu mal. Z uvedeného dôvodu nepovažoval odvolací súd uvedenú odvoláciu námietku žalovaného za novotu v odvolacom konaní, ktorú nebolo možné použiť ako prostriedok procesnej obrany v odvolacom konaní.

28. Odvolací súd sa taktiež stotožnil s odvolacou námietkou žalovaného, že uplatnený rozsah regresného nároku vo vzťahu k žalovanému musí primeraný. Účastníci právnych vzťahov sú povinní dodržiavať zákonné aj zmluvné záväzky a konať v zmysle pravidla „fairplay“. Súd prvej inštancie sa požiadavke primeranosti uplatneného regresného nároku doposiaľ nevenoval.

29. Ústavný súd SR, vo svojom rozhodnutí zo dňa 30. novembra 2021 sp. zn. III. ÚS 90/2021 zdôraznil, že o moderácii výšky regresného nároku žalobcu (§ 12 ods. 2 písm. g/ Zákona o PZP) v aspekte dôvodov hodných osobitného zreteľa je oprávnený rozhodnúť súd. Na to dodal, že regresná náhrada má plniť výchovný účel a má tiež zohľadniť okolnosti, za ktorých k vzniku škody došlo. Vzhľadom na to možno primeranosť náhrady podľa ústavného súdu ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatené z titulu poistenia (pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať), zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla a tiež skúmaním pomerov toho, kto škodu spôsobil. Až posúdením týchto komponentov možno dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je dôvodná a v takomto prípade aj zodpovedanie otázky, či je aj primeraná. Zohľadnenie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný účinok a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka, keď svoj účel nenaplní, a na druhej strane, aby nebola ekonomicky likvidačná (IV. ÚS 377/2018). Ústavný súd dodal, že v závislosti od konkrétnosti danej veci nie je vylúčené aplikovať aj podporné komponenty pri určení primeranej regresnej náhrady (napr.

zohľadnenie priemernej minimálnej mzdy v hospodárstve). Na záver ústavný súd zdôraznil, že je to práve otázka proporcionality, ktorú je potrebné skúmať zo strany všeobecného súdnictva, pričom uplatnenie regresu jednoznačne musí byť zo strany poisťovateľa riadne zdôvodnené. Povinnosťou účastníkov právneho vzťahu je dodržiavať zákonné a zmluvné záväzky, no súčasne musia všetci zainteresovaní konať „fair“. Pokiaľ aj mierne oneskorenie nespôsobí žiaden negatívny následok a k danej situácii pristúpia dôvody hodné osobitného zreteľa, nesmie ich súd opomenúť.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, v súlade s ustanovením § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

31. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec opätovne prejedná v intenciách vyššie uvedeného, dôkladne prihliadne na všetky podstatné argumenty žalovaného a riadne sa s nimi vysporiada. Posúdi spotrebiteľský charakter poisťovnej zmluvy. Pre posúdenie, či žalovaný bol alebo nebol v omeškaní s platením poisťného je potrebné preskúmať vo vyššie uvedených intenciách, či neuhradenie niektorej zo splátok štvrtročného poisťného má za následok omeškanie s platením poisťného, a teda, či nárok žalobcu v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP je dôvodný. Za týmto účelom doplní dokazovanie v súlade s § 295 CSP, najmä pokiaľ ide o všeobecné obchodné podmienky k poisťovnej zmluve. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie zároveň dostačujúcim spôsobom zdôvodní v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie tiež rozhodne v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP aj o náhrade trov odvolacieho konania.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).